

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1720

Quæst. 382. An & in quibus licitum sit uti sortilegiis divisoriiis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73982](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73982)

bitione Sortium nulla appareat malitia; sed potius actus Religionis resplendeat, probaturque id ipsum exemplis tam veteris quam novi testamenti, ut dum Josue 7. v. 14. furtum Achan hæc viâ deprehentum. 1. Reg. c. 72. v. 20. Saulis in Regem designatio. Act. c. 1. v. 26. S. Matthiæ in Apostolatum loco Judæ substitutio, confirmaturque illo Proverb. c. 16. v. 33. *Sortes mittuntur in sinum, sed à Domino temperantur.* His verò conditionibus prætermisiss, illa Sortium missio regulariter est illicita & prohibita sub anathemate in c. *sortes*, 26. q. 5. cum sine necessitate speciali prætermisissque providentiæ mediis ordinariis, ad specialem & extra ordinariam Dei providentiam recurrere, consulendo illum per sortes potius spectet ad Dei tentationem, ac ita ex communi sententia cum D. Thom. l. c. q. 98. a. 8. in corp. tradunt Suar. L. 2. de Relig. c. 12. num. 18. Less. l. c. c. 43. num. 60. Sanch. L. 2. in Decal. c. 38. num. 85. Bonac. d. 3. de primo decal. præcep. q. 5. p. 3. num. 12. Castrop. tr. 17. d. 1. p. 6. num. 10. Pirh. b. 1. num. 4. Porro primariò requisita necessitas adesse censetur, quando aliâ viâ subveniri nequit gravi alicujus spirituali vel temporali necessitati, aut quandoque ex tali alicujus abscondita manifestatione vel negotii alicujus speciali directione divina magnum Ecclesiæ habitura esset emolumentum. Sylv. P. Superstitio. q. 5. Sanch. l. c. Castrop. l. c. num. 11. Reverentia in eo consistit, ut ad Deum Sortes mittantur, præmissisque oratione ejus specialis providentia exoretur, ut D. Thom. l. c. Suar. l. c. num. 25. cujus reverentiæ defectum regulariter solum esse culpam venialem, ait Castrop. l. c. cum Bonac. l. c. num. 14. qui etiam cum eodem & Sanch. num. 85. monet, ad hanc reverentiam spectare, ne in his Sortibus mittendis adhibeantur res sacræ ad res temporales aut lucra capianda, eòquod id esset rerum sacrarum profanatio; Instinctum specialem Dei tunc tantum esse necessarium, si velis, ut Deus signo aliquo sensibili voluntatem suam Sortibus ostendat, secus esse, si solum intendas, ut Deus per specialem suam providentiam Sortes feliciter dirigat, sed sufficere magnam fiduciam in bonitate divina, tradit cum Suar. l. c. num. 26. & Sanch. num. 87. Castrop. l. c.

Quest. 382. An & in quibus licitum sit uti Sortilegijs divinatorijs?

1. **R**esp. Primò: Sortibus divinatorijs uti, dum omnis eventus rei subjicitur fortunæ & casui fortuito, per se non est illicitum, excepto casu electionis ecclesiasticæ, de quo specialiter paulò post, ita Azor Inst. mor. p. 1. L. 9. c. 2. q. unic. Suar. l. c. c. 13. n. 3. Sanch. l. c. n. 58. Less. l. c. n. 98. Bonac. n. 12. Castrop. l. c. num. 2. Pirh. num. 5. Quia hæc Sortes per se, neque superstitionem aut divinationem continent; cum non ordinentur ad aliquid futurum, cum quo connexionem naturalem non habent, vel ad occultum quid cognoscendum; neque injustitiam continent, cum fiant ex contractu seu conventionne voluntaria inter eos, qui ad rem aliquam, quæ dividi nequit, jus æquale habent, ut sit illius, cui Sorte obtigerit; neque ulla lege civili aut canonicâ prohibita, sed potius in jure civili in multis casibus approbata. Sic licitum, id est, controversiam circa hæreditatem, legatum, simile quid Sorte dirimi & mutuo litigantium consensu; cum sit quidam contractus, in quo unusquisque cedit juri suo prætenso, si Sors alteri obtigerit. Castrop. l. c. n. 3. ubi etiam quòd controversia hæc dirimi possit Sorte per Judicem, tametsi litigantes renuant, modò hæ-

reditas & legatum dividi nequeat, neque appareat, quis vincat in jure; cum Judex ex officio compellere possit, ut in contractu consentiant, pro quibus citat textum L. si duobus. c. communic. de Legat. 2. Sic etiam si pluribus hæredibus vel legatariis data sit optio seu potestas eligendi servum vel rem aliam, & hi discordent in eligendo, res Sorte decidi debet. L. si duobus. ff. eod. Ita quoque Sortes habent locum in subeundis functionibus tam honorificis quam periculosis, v. g. dum Sorte deciditur, quæ legio prior in hostem movere, aut assultum facere debeat, dum in periculo communis naufragij, si necesse sit, ad alleviendam navim aliquos profilire vel projici in mare, ne omnes peteant, Sorte ex consensu omnium vel etiam invitis aliquibus, gubernatore assumente hoc medium ob commune omnium bonum. Sanch. l. c. c. 38. num. 26. Bonac. l. c. num. 12. Delrio L. 2. disp. mag. c. 4. q. 1. Castrop. l. c. num. 3. Pirh. num. 6. patetque exemplo Jonæ. Item in pœnis, dum duos vel plures dignos morte simul omnes interficere non expedit, licitum & conveniens, Sorte determinare, quinam necandi, quia in hac Sortitione nemini fit injuria, sed potius singulis fit favor, quatenus singulis confertur spes evadendi mortem promeritam, Less. l. c. q. 58. Bonac. Castrop. Pirh. l. cit.

2. Dixi tamen: Sortes divinatorias esse licitas per se, per accidens siquidem ob circumstantias extrinsecas quandoque concurrentes Sortilegia ejusmodi sunt illicita; primò ex parte intentionis Sortientium, dum quis ab astris sperat obventuram sibi faciliter Sortem, cum id, quia astra in talem Sortitionem influxum nullum habent, superstitionem magicam, & saltem tacitam dæmonis invocationem contineat vel lapiat. Sic cum D. Thom. 2. 2. q. 65. a. 8. Delrio l. c. q. 2. Suar. cit. c. 12. num. 16. Sanch. l. c. num. 64. Castrop. l. c. num. 4. Pirh. num. 7. Item, si eventus merè à fortuna merè gentilitio divinam providentiam excludente expectetur; si tamen à fortuna divinæ providentiæ subiecta speretur, esse peccatum veniale, si absque ulla necessitate id fiat, intercedente rationabili causâ, v. g. honestâ recreatione, lucro ad honestum finem directo, nullam culpam videri, tradit Castrop. cit. num. 4. citatis Suar. l. c. & Sanch. num. 65. Secundò ratione materiæ, si fortiatum super re aliena, quod est injustum. Item si Sortes mittantur ad officia inter dignos & indignos, est injustitia, cum dignis fiat injuria, si tamen aliqui aliis sint digniores, erit culpa determinate Sortibus electionem, dum dignior necessariò præferendus. Sanch. num. 67. Castrop. l. c. Tertiò: ratione modi mittendi Sortes, ut si in Sortitione fraus interveniat, cum tunc peccetur contra justitiam, & sic obtentum retineri nequit, cum cesset æqualitas in contractu, & consequenter voluntas contrahendi. Item si ope dæmonis seu aliâ viâ speciali fecerit quis sibi obvenire Sortem. Sanch. num. 66. Quartò, si in Sortibus mittendis adhibeantur res sacræ, quod tamen non esse peccatum mortale, nisi magna intercederet irreverentia. Sanch. num. 69. Suar. Castrop. Bonac. Pirh. l. cit. Delrio l. c. q. 1.

Quest. 383. An usus Sortium sit illicitus in electionibus ad Prælaturas, beneficia, officia ecclesiastica, litibusque circa ea obortis dirimendis?

1. **R**esp. Primò: esse illicitum; c. cum Ecclesiæ. h. t. ubi quia prohibitio sit indistincta verbis generalibus, extendi se non tantum ad beneficia